

Yarınsızlık

ÖNERİ - YORUM

Şeref Oğuz
seref.oguz@nbe.com.tr

Yarın, onu hak edene akar. Eğer yarın dinazor barındırmıyorsa onlardan kurtulmak gerekir. Nitekim taş devri, dinazorlar öldüğü ve taşlar tükendiği için değil, anlayışlar geliştiği için sona erebildi.

Bir sonraki adım, insanın merak repertuarında daima başyapıtı oluşturmuştur. Faust'a ruhunu şeytanasattıran "yarın ne olacak?" sorusuna verilecek cevap için yarınını feda eden insanlar, toplumlar ve hatta şirketler... Bugünkü sorunumuz, yarına dair öykü üretemeyişimiz değil midir?

ISO Kongrelerinden birinde görüştüğüm gelecek bilimci Prof. Dr. Süheyl İnayatullah; "gelecek öngörüsü yaratmaya mecburuz. Hem firmalar hem de bireyler olarak" diyor. Dr. İnayatullah'ın bize aktardığı örnekler; "dünü, olduğu gibi yarına taşıyan anlayışların" çok dışında, yeni şeylere dair.

YARINI DÜŞÜNEBİLMEK

"Türkiye bence gelecekte önemli rol oynamayı başarabilmek için başkalarının düşünmediği şeyleri düşünmeyi başarmalıdır. Benim coğrafyamda, devlet başkanları, en az 15 gelecek bilimci ile çalışıyor." Bizdeki durum; "en azından sanayici, gelecek bilimcileri dinlemeye başladı" olabiliyor.

Yarın, bilinmezdir. Ama kestirilebilir. Yarını kestirmenin en güvenilir yöntemi ise onu inşa etmektir. Prof. İnayatullah'a "yönteme dair" soruyorum; "firmalar ve bireyler, gelecek öngörüsü yaratmaya nereden başlamalı?" Gelecek bilimcinin cevabı; "işe, yarını düşünmekten başlamalı" oluyordu.

not

DÖNÜŞÜM: DAHA İYİ BİR YARIN UĞRUNA DÜNÜ GERİDE BIRAKMAK

Değişim, zamanın çocuğudur. Her an olagelendir. Ancak dönüşüm, değişimin bir amaca doğru yönlendirilmesidir. Türkiye, değişim bu denli hız kazandığı dünyada dönüşümlere fazlasıyla muhtaçtır. İktidar partisinin dünki kongresinde, bu değişimi yakalamaktan ziyade dünü öteleme gayreti vardı. Hiç kimse, onu barındırmayacak bir yarına bakmak istemez. Yönetim, dönüşüm ihtiyacını görse bile kendine bu yarında yer açamayacaksa değişime direnecek, statükoyu koruyacaktır. Bu durum başta sanayicimiz olmak üzere iş dünyasının belâsıdır. Zira değişime ayak uyduramayanlar siliniyor.

Fazla öteye gitmeye gerek yok. Fortune'nun Global 500 veya ISO'nun 500 Büyük listeleri bile 20 yıldan bu yana %50 değişmiş durumda. Hele ki her şeyin yeni baştan tanımlandığı kriz sonrasında pek çok firmanın "yarını" olmayacak. Zira böyle bir yarında var olamayacaklar.

Özetle bu bir "kader" değil, "tercih" sorunudur. Zira yarınsızlık ile kalıplaşmış zihinlerin gelecek için kullandıkları tek yöntem; kronolojidir ve "takvim yaptıklarını saymak" olarak karşımıza çıkıyor.

İKİ SORU İKİ CEVAP /

Yarına dair...

● Yarın için neler yapılmalı?
Yarını düşünme noktası, sanıldığı kadar da kolay bir şey değil. Öncelikle dünü yarına uzatırken kullandığımız paradigma, genelde bize "kullanılmış bir gelecek" sunuyor. Oysa yarın, başka bir düzlemde oluşuyor. Misal daha uzun gökdelenlere bu yeşil çağda, "kullanılmış gelecek" diyoruz.

● Yarın kime vaat edilmiştir?
Yarın, kuşkusuz hiç kimeye vaat edilmemiştir. Ancak hak edene ikbal verdiği de bir gerçek. Bana göre en kötüsü, "yarınsızlık" dediğim "güne kilitlenme" hastalığıdır. Krizlerin yarattığı yeni dünyada en baskın hal; "gelecek karamsarlığı" olmuş durumda. Dünya, sanki umut üretmekten uzaklaşmış.